

CERETANIA

PERIODICO DEFENSOR DE LOS INTERESES DE LA COMARCA

DADES HISTORIQVES

El Comte d'Espanya

IV

Les operacions militars empreses pel Comte a Catalunya, no havien donat cap resultat positiu per a la causa que amb tant d'entusiasme defensava. Al mes d'Octubre de 1839 es trobava ell a Berga a fi de preparar la defensa de tant importantíssima plaça, amenaçada molt d'aprop per les columnes lliberals del general Van-Halen.

Hi havia una grossa discrepància entre la manera de pensar del Comte i la forma com pensava el reste dels capdills, d'acord amb la Junta de Govern composta en sa majoria d'eclesiàstics. El primer no volia disseminar les forces i era d'opinió de teuir-les agrupades a la comarca del Bergadà a fi d'esperar, en darrer extrem, donar en dit lloc la batalla decisiva, puix que además de tenir dit lloc l'ampar de les muralles de la Plaça, era aprop de la frontera, fins a la qual podien en cas de fracàs arribar sense necessitat de quedar en poder de l'enemic.

Els segons, preferien, abans de restar agrupats i a l'espectativa, disseminar-se i empen- la guerra de guerrilles. Els capdills la desitjaven perquè aixis podien dedicar-se al pillatge i al vandalisme a que tan avesats estaven,

molestant-los en gran manera la vida de disciplina i ordre que baix el comanament del Comte devien guardar. A la Junta li feia també no- sa el d'Espanya, puix home rígit i conseqüent amb les normes de religió i patria, no permetia les *juergues* i disbauxes a que els seus membres éren tan disposats,

Per més dissort del Comte, en Cabrera, a qui havia demanat ajuda reiteradament, no li feia cap cas i, enlloc de venir a Catalunya per operar conjuntament, s'encaminava vers Aragó. La mateixa Cort Real no atenia tampoc les demandes continuades del Comte, requerint l'envío de tropes del Nort, a fi d'imposar la disciplina i l'ordre i molts dels despatxos, o no éren contestats o venien les respostes plenes de dilacions i evasives.

El prestigi de Carles d'Espanya havia caigut totalment, la seva situació era verament insostenible, contra l'indiciplina dels de baix, l'indiferència i gairebé el despreci dels de dalt, en moments en que per a enfortir la seva autoritat més li hauria calgut l'apoi i l'ajuda. Aixó féu pensar al Comte amb la dimissió.

Mes, volia dimitir dignament, entregant el comanament i els poders a persona digna i solvent, i amb totes les formalitats, d'una manera també lliure i voluntaria ja que, si malgrat i haver-ho sol·licitat, els poders no se li havien ratificat, tampoc se li havien revocat. Per a tractar tan important afer, la Junta havia convocat reunió la qual s'havia de celebrar a la Rectoria d'Aviá.

Cal remarcar que a espatlles del Comte la Junta, amb més amenaces que raons, havia conseguit del Rei la seva destitució oficial, or-

Urbanización SCHIERBECK

Terrenos propios para CHALETS con jardín, desde 25 cént. el palmo
Razón: MIGUEL PONS Procurador - Puigcerdá

dre que el monarca no vá gosar comunicar al Comte directament.

Ignorant el pobre Comte la seva destitució, pensant potser encare a una ratificació de poders o al menys un nou càrrec lora de Catalunya, —i què menys podia esperar d'un Rei a qui havia servit amb tan de desinterés i sacrifici?— s'encaminá cap a Avia per assistir a la reunió, acompanyat tan solsament del Intendent Sr. Labandero, un dels seus ajudants i una petita escorta de moços d'esquadra. Era el dia 26 d'Octubre de l'esmentat any 1839.

***

Abans de començar la reunió un membre de la Junta, el Sr. Torrabadella, cridá en una habitació apart a l'Intendent Sr. Labandero, i entre els dos es donà el següent diàlec:

—Sab que tenim l'ordre per la destitució del Comte i que aquesta tarda se li comunicarà?

—Com! Que és lo que'm diu D. Bartomeu? Quan ha arribat aquesta ordre? Qui l'ha portada i per quin conducte s'ha demanat?

—La Junta l'ha demanada a S. M.

—Per Déu, Sr. Torrabadella, mirin lo que fan; no ens exposem a nous conflictes.

—No, no fingui por. Tot está previst. S'ha comissionat a En Ferrer perquè li fassi sapiguer; i, en cas de no volguer obeir o tractés de fer ús de les armes i volgués atropellar a la Junta, s'ha dispost que En Ferrer d'un costat i Orten de l'altre, li garrofin els braços i entrin tres o quatre moços d'esquadra per a obligar-lo a que compleixi les ordres superiors.

No cal dir lo molt sorprès que l'Intendent, bó i lleal amic d'Espanya quedá després de tal revelació. Els conjurats es cuidaren de que no pogués comunicar-se amb el Comte.

(Seguirá)

EL DUEÑO DEL
HOTEL INTERNACIONAL*

BENITO COTXET
TELÉFONO, 54
PUIGCERDÀ

FELICITA A SUS CLIENTES LAS
PASCUAS DE NAVIDAD
Y LES DESEA UN FELIZ Y PRÓSPERO
AÑO NUEVO

Frases Proverbials Catalanes

“Caixa o faixa!”

Es el lema del resolut, de l'audaç de l'ambició, d'aquell que ho arrisca tot per sortir amb la seva.

Es la frase típica atribuïda a l'invicte general Prim, la figura guerrera preminent de la nos-

tra terra, la representativa en els temps moderns de l'esperit històric y valerós, lliberal i bèl·lic.

En Joan Prim i Prats nasqué a la ciutat de Reus el dia 6 de desembre de 1814. A l'edat de 19 anys ingressá, en classe de soldat distingit, al primer batalló de miquelets que amb el nom de *Tiradors d'Isabel II* va formar-se a Reus per perseguir els carlins, que per primera vegada s'havien llençat a la muntanya,

l'any 1833, arran d'haver mort Ferran VII, que els legitimistes volien fos succeït pel seu germà don Carles, i no per la seva filla donya Isabel.

Aquella guerra civil va durar set anys, i en tota la campanya va distingir-se En Prim pel seu heroisme, premiat diferents vegades amb condecoracions i ascensos. Prengué part en trenta cinc accions de guerra, i va rebre vint ferides. En aquella guerra es cobrí de llores, al punt que de soldat ras arribà a coronel.

Després de la guerra carlina, que va ésser funesta per la causa de don Carles, la política espanyola ofería un aspecte turbulent, agitat; no hi havia govern segur ni la tranquil·litat era gaire ostensible. Les lluites entre els moderats i progressistes eren el nostre pa de cada dia. I les dissidències que sorgien entre els elements polítics d'un mateix sector, acabaven de fer més difícil la situació del país. Tant era així, que ja es conegut aquell període històric a Barcelona com a temps de les *bullangues*.

El poble vivia talment damunt d'un volcà. El més petit incident enardia la sang del poble es promovia una revolta i als caps dels carrers s'alçaven de seguida barricades.

Essent de menor edat Isabel II, exercí a la Regència la seva mare donya Maria Cristina fins al dia 8 de maig de 1841, en què l'hagué de traspasar al general Espartero obligada pel triomf d'una revolució progressista. El general Espartero, a son torn, després d'una formidable sublevació, filla dels seus molts descents, en la que hi prengué part molt activa el coronel Prim, hagué de deixar la Regència i exiliar-se a l'estranger. El poder va passar a mans dels moderats, que no compliren cap de les promeses fetes al país. Es

constituí a Madrid un Govern provisional que publicà la convocatòria de les noves Corts, i es manifestà a la reina Isabel la necessitat que ella regís els destins de l'Estat.

Barcelona, junt amb altres capitals i poblacions importants, no veié amb bons ulls que el Govern declarés la major edat de la Reina, car aixó afavoria els moderats, i esclatà la forta insurrecció coneguda amb el nom de la *Jamància*, d'una significació marcadament democràtica.

Quan el Govern va notar els símptomes d'aquella revolució, envià a la nostra ciutat En Prim amb el títol de governador militar de Barcelona i comandant general de la província (agost de 1843), cregut que la seva popularitat calmaria els ànims. Ell prou va fer tots els esforços possibles per aconseguir la pau mirant d'inspirar confiança i de recobrar el favor del poble, que ja l'havia perdut. Tot va ésser inútil, car la Junta de Barcelona l'havia declarat traïdor a la causa de la llibertat, i hagué d'apel·lar a la força per dominar la rebel·lió.

Els *jamancios* cantaven la cançó del *xirivit* que venia a ésser el programa polític d'aquell moviment. Com a mostra en transcriurem dues esparses.

Cristina, Prim, Narvèez
i tots els moderats
dintre de la paella
purgaran sos pecats.

Ai, ai, ai xirivit!
madurs a la paella,
ai, ai, ai xirivit!
En Prim serà fregit.

BOMBONERIA SELECTA - PASTES SEQUES - VINS - LICORS - XAMPANYS

- Queviures - Drogueria - Perfumeria -

PRODUCTES DE PUIGCERDÀ I SA COMARCA

T U S E T Bruch, 40 i Casp, 37 Dipositaris de

Mantega, llangonissa i fuet de Cerdanya - Nigua de Carrancà, exquisida per a taula - Embutits de Casalarreina (Rioja) - Estomacal, Nèctar i Anís Beltrand (Mahó)

Exijiú el XACOLATA "NURIA"

Articles classes extra

Servei a domicili

PINTURES, ESMALTS I PINZELLS - PERFUMS DE LES MILIORS MÀRQUES

Es la salut del poble
nostra suprema llei;
aquell que la *quebranti*
li llevarem la pell.

Ai, ai, ai xirivit
madurs a la paella,
ai, ai, ai xirivit!
En Prim serà fregit.

Fou en un d'aquells dies que per un dels carrers de Barcelona passava En Prim a cavall acompanyat dels seus ajudants, quan d'entremig de la multitud exaltada s'alça una veu que cridà: «Aquest el que busca és la faixa».

En Prim va aturar-se' va mirar tranquil aquella gent revoltada i, llençant el bastó, exclamà:

—Doncs ho voleu, que sigui! *Caixa o faixa!*—

Va esperonar el cavall i va desaparèixer. No es feu pas trigar gens la ofensiva contra els rebels que començà al 3 de setembre i fou una lluita aferrissada. Tant les tropes manades per En Prim com les de la *jamancia*, varen batre's com a lleons. Uns i altres van registrar incomptables i doloroses baixes. Combat darrera combat, i de poble en poble la lluita durà fins al 13 de gener de 1844, que s'acabà a Figueres, on s'havien fet forts, fins als darrers moments, els mes indòmits d'aquells valents revolucionaris.

Al valor i pericia militar d'En Prim es degué l'acabament d'aquella revolució formidable i el Govern provisional, en premi als excel·lents serveis que En Prim li prestava, li conferí la *faixa* de mariscal. A mes obtingué la creu de Sant Ferran i se li otorgà per a ell i els seus

successors títols de Castella amb la denominació de comte de Reus i vescomte del Bruc.

Els *jamancios* mes exaltats varen trigar molts anys a perdonar En Prim per la manera que els va tractar. Retreia sovint que havia dit: *Caixa o faixa*, i que per obtenir aquesta honrosa investidura no havia reparat en mitjans, tot fent actes, no obstant, de valor a tota prova i de poca estima a la vida.

S. GIRALT

CARTA DE BARCELONA

Aixó que les senyores i les senyoretes abans volem dir molts anys enrera, no es posaven el mes petit ingredient a la cara i es presentaven en públic amb els seus colors naturals, no és pas cert del tot. Estem conformes que abans, la generalitat de les dames, usaven únicament polvos essent les menys les que s'exhibien tal com Déu tingué a bé fer-les.

Aquesta època dels polvos i el coloret vergonyant i molt dissimulat, no representava pas certament cap avenç, puix que en èpoques molt anteriors ja s'havia estilat un maquillatge molt mes aproximat del actual. L'època dels polvos i el coloret, al nostre entendre, no era tan sincera com l'actual i l'anterior, es dir, l'art del maquillatge en aquesta època, consistia en dissimular i s'encaminaven les coses de manera que tot i essent artificials, semblessin naturals. Era una grossa alabança quan es deia d'una dama:

—Donya Fulana de tal es pinta pero no se li

HOTEL CATALUÑA

El mejor situado de la Villa : Vista panorámica sobre ambas Cerdañas

Magníficas habitaciones con agua corriente caliente y fría

Servicio esmerado :-: Carruaje a todos los trenes :-: Luz eléctrica

— Pensión completa a partir de 10 pesetas —

FRANCISCO CASADESÚS

Plaza de Cabrinety :: PUIGCERDÁ :: Teléfono, 43

coneix, ho fa molt bé, qualsevol diria que és natural.

Ara no: en els nostres temps la veritat es mostra sense embuts. El carbó de les seies, la finta de les pestanyes, el carmí dels llavis rellueixen a la cara de les dames, igualment que els negres i els carmins rellueixen en el mes atrevit quadro impresionista. És evident que els colorants acabats de mentar, per la seva estridència, no admeten simulacions i, malgrat i que s'apliquin molt tebiament, es veuen d'una hora lluny, cosa que les dames amb la seva natural perspicacia i intel·ligència, han constatat i es degut a n'aixó que s'han dit: com que aixis com aixis també s'ha de coneixer, un cop ens hi hem posat, tan se val també que ho acabem de fer bé. I ve' aquí el perquè de que cada dia sigui el carmí més vermell i més negre el carbó i més blau el llapiç.

Ara bé: vols coneixer l'opinió del "Rall", sobre el maquillatge de les senyores? Els del "Rall" opinem que el maquillatge de les dames, és com la mostassa a la carn; comenceu de posar-n'hi una mica i vos aneu engrescant i vos aficioneu fins arribar un dia que no sabrieu menjar-vos un entrecot sense barrejar-hi la mica de la mostassa. Clar es que hi ha qui un cop s'hi es acostumat, li agrada mes o menys picanta i aixó es qüestió de gustos i de paladar; pero lo essencial és estar d'acord amb el principi, amb l'essencia, o siga que tant per tant, la mostassa fa mes bona carn, i és prova aixó que a tots els bons restaurants no hi manca pas la mostassa.

El nostre volgut amic En Guillem Degollada ha tingut la dissort d'haver perdut la seva xamosa neneta Maria.

Acompanyem de debó al nostre amic en la

seva pena, també a la muller, ávis i demés familia.

Per al dia 28 del corrent mes D. m. tindrà lloc en el camarin de Nostra Dona de la Mercè el casament de la senyoreta N'Hortensia Puig, filla del nostre estimat amic don Bonaventura.

Ahir va tenir lloc a la Catedral, el casament de la nostra gentil paisaneta, Paquita Borrell i Martí, amb el jove Ferran Andreu. La festa es feu en familia.

La nostra enhorabona a les families Borrell i Martí.

Atrafagats a preparar els aparadors per les properes festes de Nadal, han deixat avui de venir al "Rall" els membres del mateix, qui son comerciants dedicats a articles de bucóllica.

Els desitjem grosses vendes amb escandaloses ganancies.

Ja fa dos sessions del "Rall" que el distingit membre del mateix, el simpatic Dr. Duran, fa campana.

Aixó ens fa suposar que el nombre de *catarros*, bronquitis etc., etc., és força crescut, tenint al nostre Dr. molt airefogat. Apa, doctor, que aixó és uua vinya.

EL RALL

Barcelona, 17 de Desembre de 1925.

FINCAS

**Compra-Venta
AUGER & JUBANY, S. A.
Caspé. 35. 2.º. 2.ª**

Despacho de 3 a 5

BARCELONA

Teléfono 1161 S. P.

En Palau, Cerdaña Francesa, Pirineos Orientales, próxima a Puigcerdá, se vende hermosa Torre amueblada con todo confort. 30.000 metros cuadrados. Verdadera ocasión.

Vendemos Gran Finca rústica en Toulouse (Francia) Castillo Imperio, para Granja o gran Hotel. Superficie 144 hectáreas. Urge venta Precio de ganga.

Compraremos finca rústica o casa en Osseja (Pirineos-Orientales)

DIETARIO

A los amigos del «Rall», a los ceretanos todos, para quienes el Destino tuvo la benevolencia de permitirles estar a cien leguas de este bienhadado país, durante el invierno, dedico estos pobres renglones convencido de que ellos *gustarán* más unas cuantas noticias locales que una lata en defensa de tal o cual asunto, defensa que, por otra parte, con tal defensor sentía una condenación.

Casi todos sabeis las múltiples delicias de que gozamos en Puigcerdá en los inviernos, delicias entre las que se cuenta y aún ocupa lugar preferente el barro. Desde el sábado próximo pasado están las calles convertidas en inmensos y profundos lodazales sin que por lo visto demos con el remedio de evitar tal ganga. En el concurso que podría abrirse para premiar la calle más provista de barro, ocuparía lugar preferente, y a ser yo miembro del jurado le otorgaría sin regatear el primer premio con el accésit correspondiente, el trozo comprendido entre un mucho antes de los Escolapios y la carretera que hemos dado en llamar nueva. No hay un metro de espeso barro pero ciertamente que hay más de un palmo. Y no añado la cuestecita de Bourg-Madame porque ya os lo supondreis.

Si a esto añadimos que solo vemos el astro rey a intervalos y casi bisemanalmente, podreis daros perfecta cuenta de que nuestra situación aquende el Pirineo es poco menos que envidiable.

Para posire, Eolo despliega toda la fuerza de sus pulmones en contra de nosotros y nos trae unas *rufacaç* y unas lloviznas que nos acaban de amolar por si lo estuviéramos poco. Menos mal que la intensidad del viento aumenta por las noches, con lo cual solo los noctámbulos (es un decir, porque a las once de la noche ya no queda nadie en pie) son los que se pueden quejar y no lo hacen, antes al contrario se pertrechan de buenas bufandas, tapabocas y otros *adminículos* propios de la invernada y a jugar al quinto en busca de los consabidos *tirons*, perdices, *galls* y liebres más o menos cazadas y.... frescas.

A propósito de liebres, puedo añadir que los que somos aficionados al arte de Diana somos dándonos a los mismísimos diablos por-

que el tiempo no nos permite salir para ver de proveer nuestra mesa el día de *Nadal* de un suculento plato de caza. No obstante y no poder salir en busca de liebres y perdices, nos vengamos haciendo tremenda destroza de *tords*, grivas... y *branques d'abre*, lo cual no empece para que luego y saboreando el más o menos legítimo moka, digamos que tantas y cuantas muertas.

Respecto al eterno desengaño, vulgarmente conocido por sorteo de Navidad, ha hecho lo acostumbrado o sea producir mucha expectación, frustrar muchas esperanzas y dejarnos con unas cuantas pesetas menos. Sin embargo son varios los afortunados a quienes el simpático nueve ha restituido lo jugado, así como más afortunados aún los que jugaban apuntaciones de *cal Gonzalez* y *cal Esquena* a quienes la veleidosa suerte da cinco por uno.

El martes por la noche hubo reunión de accionistas del Casino Ceretano. Se acordaron muchas cosas que no sabemos si se cumplirán y referente a las cuales nos abstenemos de emitir juicio alguno por tratarse de asuntos de índole muy delicada.

El sol, ¡por fin! lució con todo su esplendor y durante todo el día del miércoles permitiéndolo a unos ir de paseo y a los más a tomarlo en la *plasseta de les Monges*; a pesar de esto el hielo vuelve a hacer de las suyas y convierte las calles en dientes de sierra con gran riesgo para la integridad de nuestras humildes personas.

CERETANIA

desitja un
BON NADAL
als seus subscriptors
i llegidors tots

ENCOMANEU A DÉU L'ANIMA D'EN

Pere Capdevila Martí

qui morí en la pau del Senyor el día 19 de Desembre
a l'edat de 65 anys

havent rebut els Auxilis Espirituals

(A. C. S.)

La seva vídua Bonaventura Puig, fills Josepa, Francesc i Sebastiá, gendre Jaume Cadefau, germans, germanes i parents tots, en assabentar als seus amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els pregunten el tinguin present en llurs oracions.

Puigcerdá, Desembre de 1925.

CERETANIA está de luto.

La parca cruel ha segado una vida querida, sumiendo en el mayor de los desconsuelos a una familia a la que nos unen fuertes e indisolubles lazos.

Don Pedro Capdevila dejó de existir en la madrugada del sábado próximo pasado en la plenitud de su vida y cuando menos sospechaba el tremendo golpe que había de separar para siempre de este mundo.

Murió como vivió. Su muerte fué la del justo. Honrado, probo y digno, de nada le acusaba su conciencia y tras coriísima pero cruenta agonía entregó su alma al Todopoderoso, rodeado de su santa esposa y de sus tres hijos.

Fué hondo y general el sentimiento en nuestra Villa al cundir la dolorosa nueva por ser el Sr. Capdevila muy querido por las bellas cualidades que le adornaban y por su hombría de bien que le captaron las simpatías e incondicional amistad de todos cuantos le trataron.

Prueba fehaciente de ello fué el acto del sepelio. Imponente por demás el fúnebre acto al que asistió el pueblo en masa, patenizandona vez más el aprecio y distinción de que gozaba el difunto, y goza su familia en esta Villa

!Que Dios con su infinita misericordia, le haya acogido en su seno y dé a la familia Capdevila la resignación necesaria para sobrellevar tan rudo golpe!

¡Descanse en paz el querido amigo!

CARTA DE BARCELONA

La Rifa

Encare que el xistu aquell de que la rifa de Nadal és una *rifada*, és molt vell, no deixa d'ésser d'actualitat sempre en aquesta època, i malhauradament pels del «Rall», la *rifada* ha estat màxima, doncs no hem tret ni un ral. No cal dir quan desitjariem que els nostres estimats llegidors hagin tingut més sort que nosaltres i amb quina satisfacció ens assabentàriem que han tret alguna cosota.

El malaguanyat amic nostre, quin bon record restará sempre viu a la nostra colla, don Pau Montellá, era home molt aficionat a la rifa. Amb gran secret tots els anys, ell tot sol per la de Nadal, jogava un vigésim i abans un dècim; unicament en donava una participació al Antonet i al donar-li no es descuidava mai de recomanar-li el secret tot repetint-li els motius del silenci: «Si no trec—li deia D. Pau—tothom dirá que D. Pau és ximple de jugar tant, que més valdria que es guardés els quartos. En canvi si tregués la grossa, tothom diria: Que n'és d'espavilat D. Pau.»

Pobre D. Pau, mai vá tenir sort, i en conseqüència mai vá poder apareixer davant del món com home expert en negocis, com tants altres n'hi ha que hi apareixen sense altres mèrits també que la sort.

* *

De totes maneres la qüestió és tenir salut que com sàbia i popularment es diu, la salut és la millor de totes les rifles.

Bona salut, doncs, estimats llegidors per a celebrar el Nadal amb tota abundància i que aquesta vos acompanyi durant tot l'any vinent, és lo que de tot cor vos desitja i per nosaltres desitjem, els del «Rall».

L'acreditat *Colmado* dels nostres paisans Tuset i Cot, situat al carrer del Bruc, cantonada al de Casp, fa venir salivera d'entrar-hi. Pernil Serrano, llangonisses de Vich i Cerdanya, salsitxons Estremenys, formatjes de totes menes els més exquisits, Xerèç González Bias de totes les marques, del de Misa, d'En Morales, etc., Xampanyes de tot França i de tot Catalunya, aperitius que fan venir gana al més enfiat, bona cara i com que hi ha feina, si pot ésser, poca conversa.

El Peret i el Papitu Vernis, amb aquella botiga (Pelayo, 4), la més ben emplaçada de Barcelona, parlant amb justícia i sense exageració és digne complement del establiment abans ressenyat, doncs, després d'aquells exquisits menjars, vénen com l'anell al dit les estupendes postres que a Cal Vernis s'exhibeixen.

Dos mil paneres a propòsit per a satisfer els gustos més refinats; entre aquestes 2.000 paneres fan especial furor aquest any les de bambú de la Índia i, entre aquestes n'hi figura una de mèrit especialíssim, doncs, s'hi veuen encare (en el bambú, s'entèn) les senyals de la grapa d'un autèntic tigre de Bengala. Entrar a *cal*s Vernis i deixar de comprar és cosa que no pot ésser, no solsament perquè les mercaderies diuen «compra'm», sino perquè el Papitu sab trobar pels seus clients alló que més els hi convé i ja no cal parlar de les clientes que, ademés de la mercaderia, s'emporten de Cal Vernis alguna exquisida floreta, tirada pel abans mentat i terrible Papitu.

Ja tenim entre nosaltres al bon amic D. Ferran Lopez de Tor. L'arribada del simpàtic amic Lopez és sempre senyal de mal temps, molt mal temps a Cerdanya, doncs, En Ferran és dels que aguanta fins a les darreríes.

Hem rebut per conducte del Dr. Duran, la següent carta del Dr. Palomas; la qual agraim molt, puix els del «Rall» no mereixiem tanta atenció, essent en canvi aquell bon amic mereixedor mil voltes de les ratlles que li dedicavem.

Sr. Dr. Isidre Duran.

«Estimat amic: Al Dr. Duran significat i valuós element del «Rall Cerdá», haig de dirigir-me per a que sigui fan amable de trasmetre a aquell, el testimoni del meu més sincer agraiment per les delicades cortesies que dedica a la meva modesta persona, gratitut que faig extensiva a la simpática CERETANIA, per haverles acollit.

Una volta més me complau testimoniar-los-hi el coral afecte que per tot lo cerdá sent son afm. amic i s. s. q. e. s. m.

XAVIER PALOMAS

El «Rall» s'ha enterat de la sobtada mort de

Sr, Capdevila (a) Creus, pare polífic del nostre Jacques, al qual i a la seva familia fem constar el nostre pesar.

EL RALL.

Barcelona, 23 de Desembre de 1925.

Divagaciones sobre la nieve

La nieve, que cuando nos visita semeja diminutos vellones para adornar a la tierra con un manto de blancura, es un fenómeno atmosférico digno de que le dediquemos atención ahora que caen los brimeros copos.

La nieve es la precipitación de agua atmosférica que se pone dura y, en cristales muy pequeños que se asocian para caer, baja al suelo. El color de la nieve, cuando las pisadas no quedaron grabadas en ella, es blanco, brillante o ligeramente azulado. Refleja muy bien la luz y a veces ocasiona cegueras, sobre todo en el Norte.

La nieve parece estar formada en su origen por filamentos de un hilo tan sutil que con él no se podría hacer costura alguna. La formación de los copos de nieve ha llamado la atención de los observadores, y Kepler habla de su estructura con admiración.

Las tempestades originan en ocasiones una lluvia de nieve más densa y fina que la ordinaria llamada "nevisca" y formada por gotas de agua helada que probablemente no salen de las nubes en forma de nieve, sino que se hielan al caer. Se cree que son masas de nieve dispersadas por la fuerza de los vientos.

Después de nevar se forma una costra de hielo y hay regiones donde la estancia de la nieve pasa fugaz y otras donde está perennemente; estas últimas se llaman de las "nieves perpetuas".

En los valles se forman los glaciares, que avanzan lentamente aplastando los bloques y piedras que estorban su marcha.

La nieve, al extenderse sobre la superficie terrestre, constituye a la vez una cubierta y una pantalla: una cubierta porque siendo poco conductora, se opone al paso del calor e impide que la tierra que la soporta se enfría hasta la temperatura del aire; una pantalla, porque no se aviene con la irradiación nocturna y es como un cobertizo para los suelos.

Este fenómeno es beneficioso para los campos, porque suministra amoníaco, ácido carbónico y otros principios en mayor cantidad que las lluvias. Al derretirse penetra lentamente en la tierra y destruye muchos parásitos perjudiciales a las plantas.

Por todos sus servicios, la nieve consigue la admiración de los que la ven caer y justifica el adagio con que los labradores la favorecen; Año de nieves, año de bienes.

La Verdadera Caritat

La veritable caritat estriva en que jo tingui benevolença pels meus vells; per la meva antiga serventa, mentre la tingui a casa, si és que no puc crear-n'hi una de seva. La Caritat consisteix en interessar-se per l'educació de l'orfe que va deixar el meu veí, el pobre, i cercar-li treball i donar-li un ofici; en que jo visiti al malalt a casa seva i si no puc donar-li altre cosa al menys que li faci companya i l'aconsoli; en que vellí perquè la noia del camp no caigui en la seducció ni en l'enguany de la ciutat, i si es que ja ha caigut, la reculli amb indulgència i procuri dignificar-la; en que jo endreci les meves oracions al cel i ensenyi de fer el mateix als meus, a casa meva.

Aquesta és la verdadera pietat: i si cadascú la practicava no mes que en la justa mida de ses forces, amb els malalts i desvalguts que mes aprop tenen, i complissin amb tots els deures de casa seva, jo pregunto: Quina falta farien tants asils, hospitals i convents.

JOAN MARAGALL

AVIS IMPORTANT

Aquest número extraordinari
correspon als diumenges dies 20 i 27
del corrent mes de Desembre

Noticias

Temperaturas de la semana

Día	Baromet.-Termomet. a las 9 mañana	Máxima	Mínima
17	757 -2	5	-12
18	758 -2	6	-9
19	758 0	0	-8
20	735 3	17	1
21	740 5	7	0
22	741 5	8	-3
23	751 3	7	-7

Toma de posesión.—La ha tomado el nuevo Administrador de esta Aduana, D. Luis Canal y Bonal.

De veras deseamos que su estancia entre nosotros le sea grata.

En Londres.—Ha nevado en abundancia en todas las islas británicas. En Londres y en provincias ha debido hacerse uso de los vehículos especiales para las nevadas con objeto de hacer transitables las calles. El frío es intenso en todo el país. A última hora de la noche el termómetro londinense llegó a marcar más de 20 grados bajo cero.

Y tanto que nos quejamos nosotros por haber llegado a 12.

Nuestro Ferrocarril.— El Ferrocarril Transpirenaico de Ripoll a Puigcerdá, que explota el Estado, bajo la dirección de la 2.ª División Técnica y Administrativa de ferrocarriles, ha sido autorizado para adherirse a la tarifa especial de gran velocidad núm. 109 de Billetes kilométricos, si bien debido a los excesivos gastos de explotación cuyas pendientes exceden del 4 por 100 se sustituyen las distancias efectivas por otras mayores de aplicación resultando la base kilométrica algo más reducida que la de la tarifa general y con ello se dá al viajero que utilice los trenes directos la facilidad de tomar el billete para las estaciones del transpirenaico y evitarse la molestia de tener que apearse en el enpalme de Ripoll.

La citada División de ferrocarriles tiene sometidas a la aprobación superior algunas tarifas especiales, que además de ser de interés general, favorecen grandemente a la Comarca servida por aquel ferrocarril y de esta Capital. Dichas tarifas las daremos a conocer tan pronto sean aprobadas.

Piso para alquilar

situado en el Barrio de la Baronía

Razón: Casa Romá de la Baronía - Puigcerdá

Casino Ceretano.—Para estas fiestas actuarán en este teatro dos conocidas estrellas de varietés, a más de proyectarse importantísimos programas de cine.

Dipòsit de Carbons del País i Extranger

Importació directa

de Procedència

Preus especials per partides de 500 kilos en amunt

Especialitat en els ovoïdes

Els de millor fabricació

Heus'aquí les seves característiques:

Molt lleugeres - Crèmen facilment - Poc fum - No fan caga-ferro

Poca cendra - Es indiscutible que son les de més rendiment

Pés garantit : - : Repartiment a domicili

Vda. de S. Arró

Plaça de Barcelona
Teléfon, 35

Puigcerdá

OMNIUM RIPOLLES de Joan Fort i Gaudí

GARATGE : Taller de reparacions electro-mecániques amb personal competent en el ram
 Agent oficial del "FORD" l'auto universal

STOK MICHELIN :: Olis SHELL, MOBILIL, AUTOL :: Gasolina SHELL :: Peces de Recanvi

Vendes al comptat i a plassos

LLOGUER D'AUTOS a preus reduidíssims :: Tarifes especials per als Srs. Metges, Viatjants, Negociants, &
Carretera de Ribes, 37, 39 i 41 - 'teléfon, 371 - RIPOLL

Anuncio.—Don Luis Canal y Bonal, Administrador de la aduana de Puigcerdá, Hago saber: Que el día 30 del actual a las 16 horas, se verificará en las oficinas de esta Aduana, la venta en pública subasta de las mercancías que a continuación se expresan:

Lote único: Un automóvil sin motor e insertible, 150 pesetas.

Observaciones: 1.º No se admitirán posturas que no cubran la tasación.

2.º Los géneros se adjudicarán al mejor postor.

3.º El rematante deberá satisfacer en el acto el importe del remate, así como el 2 por ciento del importe de Derechos Reales.

Puigcerdá quince de Diciembre de mil novecientos veinticinco.

Fallecimiento.—A la edad de 73 años ha fallecido Doña Cecilia Cerdá Soler.

Reciba la familia de la finada la expresión sincera de nuestro condeño.

TOS CATARROS BRONQUITIS

Por antiguos y rebeldes que sean se obtiene un alivio inmediato y su pronta curación tomando

Pectoral Vidal-Clar

Preparado en el Laboratorio de H. de VIDAL-CLAR
 San Pablo 44 - BARCELONA

De venta en PUIGCERDA: **FARMACIA MARTI**

A BON PREU

Es ven **UNA TARTANA i GUARNIMENTS**
 per un animal

Raó: En aquesta Impremta

—Ha sido destinado de Vicario a la parroquia de Llivia el Rdo. D. Luis Pujol hermano del Vice-Secretario de Cámara del Obispado. Felicidades en su destino.

ENFERMEDADES del ESTOMAGO e INTESTINOS
 Dolores □ Ulceras □ Estreñimiento □ Diarreas crónicas

Dr. FARRERAS MUNNER

Diagnóstico precoz del cáncer y otros tumores

Rayos X y Laboratorio para el diagnóstico exclusivo de dichas enfermedades

Cortes, 704-1.º-2.ª (chaflán Bailén)

Teléfono 1258 S. P.

BARCELONA

Consulta de 10 a 12 y de 3 a 5

excepto los jueves

Religiosas.—El jueves terminó la novena de Sta. Lucía cuya fiesta resulta verdaderamente popular por la mayor asistencia de fieles a los cultos divinos. En el oficio predicó el panegírico de la insigne Virgen Siracusana el Rdo. Cura Párroco, luciendo ante el Altar grandes hachones ofrendados por los operarios de las fábricas así como multitudde cirios por los fieles.

—A la misma hora empezó anteayer la Novena a Sto. Tomás de Aquino cuyo cantar será mañana a las nueve, fiesta del Apòstol Anónimo. Tambien ha empezado a anunciarse la gran festividad, Nacimiento del Señor, con el alegre y solemne volteo de las campanas de la torre campanario de la Colegiata que continua todas las noches a las 8 en honor de Ntra. Sra. de la Esperanza o de la O.

La gran fiesta será celebrada con los cultos siguientes: Jueves-Vigilia a las cinco de la tarde Maitines y laudes alternando el Organo por la Rda. Comunidad. Viernes-fiesta, A las 6 mañana oficio de Aurora cantado con órgano y adoración del Niño. A las diez oficio solemne y a las 3 de la tarde Visperas solemnes con órgano y adoración. El día siguiente S. Esteban las misas como en los días festivos.

—El día 12 sábado entregó su alma a Diós en el pueblo de Maranges su celoso e ilustrado Cura-Párroco Rdo. D. Felipe Pont, de 38 años de edad y natural de Bolvir. Nuestro Párroco-Arcipreste ofició en el entierro y funerales que tuvieron lugar el lunes día 14, con asistencia de las Autoridades, puesto de la Guardia Civil, alumnos de las escuelas y todo el vecindario, habiendo expresado al final el Rdo. Celebrante el agradecimiento por tal manifestación de duelo y sentido pésame.

RECUILL DE BALLETS
DE LA
CERDANYA i del ROSSELLÓ

HARMONITZATS PER
JOAN CAMPS ARNAU
Preu: 3 pessetes   Preu: 3 pessetes

Tot bon Cerdà deù adquirir-lo

: **Es ven en aquesta Impremta** :

Ha arribat el Bloc BONAVIA-MANELIC

Impremta Ceretania - Puigcerdá

Assistencia Médica, Clínica d'Operacions i Raigs "X"

Casa apropiat per el tractament de tota mena de malalties medic-quirúrgiques — l'elèfon, calefacció, timbres i llum eléctrica en les habitacions — Menjador istil Grand Hotel — Assistència a càrrec de les germanes Josefines — Servei permanent d'enfermers i d'enfermeres — Estació del Ferr carril Transpirinaic i parada dels autos de Ripoll a la Pobla de Lillet — Servei especial per operacions d'urgència a fóra de la clínica amb asepecia absoluta — Magnífica instalació de Raigs "X" — Radioscopia, radiografia i radioterapia d'alta precisió

Consulta en la clínica de 11 a 12 del matí de 7 a 8 del vespre i en hores convingudes, en previ avis

MELCIOR VAQUER CLAPERÀ

Metge titular de
Campdevanol

EX-ALUMNE INTERN
PENSIONAT DEL HOSPITAL DE LA SANTA CREU Y PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA DE BARCELONA

Teléfon, núm. 204

Campdevanol